

Mõningate kodukaku *Strix aluco* pesakonna saakloomad aastal 2009

Arne Laansalu & Ants-Kristjan Laansalu

Käesolevas töös käsitleme 2009. aastal kogutud 6 kodukaku (*Strix aluco*) pesa saakloomade arvukust ja liigilist koosseisu. Loomade määramiseks räppetompudest saadud saagijäänustest kasutasime võrdluskogu, soomlaste poolt avaldatud määrajat (Siivonen & Sulkava 1996) ja eesti imetajate määramistabeleid (Kaal 1981). Kuna analüüsitud pesade arv on väike, siis pole andmetel väga suurt üldistusjõudu, kuid siiski nähtub ka antud andmestikust, et kodukaku toidusedel sõltub pesitsuskohast.

Pesad, kust infot koguti asusid: Läänemaal Virtsu lähedal, Puhja vallas Sooval, Hiiumaal Tärkmas, Pärnumaal Audrus ja Urumarjal ning Valgamaal Hauka talu maadel.

Kokku määrati 21 erinevat saakobjekti liiki ja saakloomi oli kokku 104 (tabel 1). Kõige rohkem saadi infot Läänemaal asuvast pesast, mida vaadeldi aasta linnu projekti raames pesakaameraga. Selle pesa saagi hulka kuulusid mittetavapärased liigid nagu näiteks nirk (*Mustela nivalis*), suurnokk-vint (*C. coccothraustes*) ja ohakalind (*C. carduelis*). Konni söödi kolmes kodukaku pesakonnas, nii Läänemaa, Soova, kui ka Hauka kaku poolt (tabel 1). Hiiumaalt Tärkma külas sõi sealne kodukakk ainsana ära vesimuti (*Neomys fodiens*). Kaamerakaku pesa Läänemaal asus üsna mere ligidal ning Soova pesa oli Kavilda jõe lähedal. Mõlemad on märjad või liigniisked paigad, mis sobivad hästi konnade elupaikadeks ja seega ka nende püügiks. Samas sobivad eelnimetatud kohad vesimutile.

Suure osa saagist moodustavad liigini määramata hiired (tabel 1). Seda seepärast, et määramiseks vajalikud kehaosad (eelkõige hambad) pole säilinud, sest need on kas kakkude seedimise või pesas tallamise tõttu hävinud. Küll võib aga andmetele toetudes öelda, et ilmselt oli tegu uruhiirte tsükli madalseisu aastaga, sest seda tavapäraselt arvukat saagirühma esines suhteliselt vähe.

Tabel 1. Kodukaku saakloomade liigiline koostis aastal 2009.

Table 1. Composition of prey items of Tawny Owl in 2009.

		Pesa / Nest				
		Läänemaa	Urumarja	Soova	Tärkma	Audru Hauka
Mets-karihiir	<i>Sorex araneus</i>	5	2			
Väike-karihiir	<i>Sorex minutus</i>		1			
Vesimutt	<i>Neomys fodiens</i>				1	
Mutt	<i>Talpa europea</i>	1		1		
Nirk	<i>Mustela nivalis</i>	1				
Müagri	<i>Arvicola terrestris</i>	6		1	1	7
Niidu-uruhiir	<i>Microtus agrestis</i>	3		1		1
Põld-uruhiir	<i>Microtus agrestis</i>	2		5		1
Uruhiir sp.	<i>Microtus sp.</i>					3
Pisihiiir	<i>Micromys minutus</i>	4				3
Metshiiir	<i>Apodemus sylvaticus</i>	1				
Kaelushiiir	<i>Apodemus flavicollis</i>		3			1
Juttselg-hiiir	<i>Apodemus agrarius</i>		1	1		1
Rott	<i>Rattus sp.</i>	5	1			
Hiiir sp.						1
Laulurästas	<i>Turdus philomelos</i>	1				1*
Metsvint	<i>Fringilla coelebs</i>	1		1*		
Ohakalind	<i>C. carduelis</i>	1				
Suumokk-vint	<i>C. coccothraustes</i>	1				
Värvuline	<i>Passeriformes sp.</i>				2	
Konn	<i>Rana sp.</i>	14		7		1
Maipõrnikas	<i>Melolontha hippocastani</i>	1			1	
Mardikad	<i>Coleoptera sp.</i>	5				
Kokku/ Total		52	8	17	5	5
				17		17

* liigimäärang pole 100% kindel / identification to a species level is not 100% certain.

Tänuõnad. Täname räppetompe kogunud inimesi: Ülo Väli, Heti Karamaa, Erki Mäeväli, Urmas Sellis. Tänu samuti Aasta lind 2009 meeskonnale ning ka Keskkonnainvesteeringute Keskusele, kes aitas projekti rahastada.

Kirjandus. — Kaal, M. 1981. Eesti imetajate määramistabelid. Tartu Riiklik Ülikool. — Siivonen, L. & Sulkava, S. 1996. Pohjolan nisäkkäät. Otava, Keuruu.